

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ARAD

Adevărul Arad

Cotidian independent - J 02/nr. 1886/1991

ANUL IV | Nr. 640

JOI, 4 Iunie 1992

8 pag. - 10 lei

Electoratul român - la peluză

La funcție de programele pe care le promovează - dacă au programe - partidele au fost rânduie pe axa orizontală (pe orizontală fiind, unele au adormit!) la stînga, în centru, sau la dreapta. Cu nuanțe, unele dintre ele, centru-stînga, centru-stînga-stînga sau centru-stînga-stînga ș.a.m.d. A fi de stînga nu mai este indicat și atunci, deși promovează principii ultrastingiste, unele partide de stînga și prefixează denumirea cu un centru. Ca să dea impresia că sînt altceva. Dar nu sînt.

141 de partide se străduiesc să se alinieze de la extrema stînga la extrema dreaptă, se angheșuie să și facă loc, se împing, se adună, dar mai ales se resping, căutîndu-și personalitatea pe care destule n-au temeuri s-o revină.

Cîte din cele 141 de formațiuni politice își merita numele de partid? Puține. Anonimii, a căror singură „calitate” este ambiția, s-au cocoțat pe umerii a citorva sute de cetățeni și s-au proclamat lideri. Unii dintre ei au fost încurajați și ocazional mai pentru a deruta viața politică românească. Fără programe, fără personalități, fără nici măcar puțin haz, aceste partide vor cădea, evitînd în alegerea parlamentare. A „duce” 5 la sută din electorat e prea mult pentru

firavele lor puteri. Așa se face că, sperăm, pe scena politică românească vor rămîna cîteva partide mai acătări, care au spus și intenționează să spună ceva electoratului român. Care electorat, cel puțin în urma evenimentelor din această primăvară fierbinte, cred că și-a cam pierdut capul, chiar mai mult decît au făcut-o unele partide.

Să oprim reflectorul la stînga spectrului politic. Partidele care prezintă cel mai mare interes în această zonă rămîn FSN-ul și ruda sa FDSN-ul. De ce și facem neam? Pentru că pînă mai ieri au fost în aceeași familie și singele apă nu se face. Apoi, dacă ne uităm binisor la principiile pe care le promovează, vom putea bine observa că, dacă nu se supra-pun intrutotul, în mare parte se aseamănă. Am fost la Convenția Națională FSN din martie, unde am constatat că acolo nu principiile nu se împăcau, ci oamenii. Este adevărat că unii dintre ei aveau reflexe condiționate comuniste, fără a recunoaște însă. Este adevărat că ceilalți, deși le aveau, nu le recunosteau. Sau, oricum, încercau să le arunce la lada cu gunoi. Mai este adevărat și faptul că unii vor o reformă în ritm de tango, iar alții în ritm de rock. Dar tot alt de adevă-

rat este și că, dincolo de principii, au stăpînit animozitățile personale și interesele individuale sau de grup. Pînă la urmă îl putem da dreptate d-lui Brucan care, iar fi împăcat pe căzuși, numai pentru a salva un Front măcinat de ambiții și veleitari. Ce să mai vorbim de salvarea națiunii, cînd pe el însuși. Frontul nu s-a putut salva. Cei alungați din Front (aceasta a fost impresia de la Convenția Națională) s-au aninat în copaci din jurul Cotroceniului. Fostul premier afirmă că FDSN-ul este un partid care se sprijină pe umerii din ce în ce mai firavi - și actualului președinte. Dacă nu și va găsi o altă rațiune de a exista, FDSN-ul va dispărea la fel de rapid cum a și apărut.

FSN se vrea de centru-stînga. FDSN se vrea la fel, numai că-i împinge pe lăsați pînă hăt spre dreapta. Acesta nu se lasă și se iscă un fel de imbrînceală în zona centru-stînga. Un fel de grămădă neorganizată. Ce înțelege electoratul român?

Toț o astfel de grămădă se poate observa și în zona centru dreapta unde „joacă” Convenția Democrată și alții. Printre „alții” și socotim, aș cum și pe liberalii d-lui Cămpănu. Căci altfel, mai găsim și alte sortimente de liberali, dar cei „câmpenești” prezintă mai mult interes. Acesta din urmă, amintindu-și de blazonul casei își propun, aducînd și motivații pertinente, să lupte singuri, în turul alegătorilor. Într-un moment, cînd la turul, mă îndoiesc că va intra în competiție și proba individuală.

I. IERCAN

(Cont. în pag. a VIII-a)

Șomajul - așa cum se conturează azi

Cea mai dureroasă „operație” a trecerii la economia de piață este șomajul. Nu știm care-î „cota” rezervată salariaților din județul nostru din cei un milion și jumătate „programați” de guvernanți pe acest an, dar știm că la ora actuală avem 9332 de șomeri, dintre care 6393 în municipiu. După aprobarea Oficiului forțelor de muncă, dacă primul blocaj financiar s-a soldat cu circa 10 mii de șomeri, cel de-al doilea se pare că va adăuga încă circa 20 de mii. Care sînt societățile comerciale din care o parte dintre salariați vor îngroșa rîndurile șomerilor? Pînă acum am prezentat, aș parte de la UTA și Teclă. Foarte pe scurt vom prezenta cîteva declarații ale conducătorilor din alte societăți comerciale.

IMAR, Ing. Andrei Grecu - director general: „Deocamdată nu am făcut nici un fel de reduceri programate. Nu avem în vedere nici în viitor vreo reducere de personal. Dar avem o incertitudine privind derularea contractelor încheiate cu CSI. Nu știm încă ce vom face peste o lună. Totul depinde de aceste contracte.”

AZOMA, Ing. Alexandru Ciocan - director general:

„De cînd au crescut dobînzile, au început să curgă și refuzurile la contracte și comenzi. Nu numai la utilaje ci și la piese de schimb. Practic, sîntem în derută. Deși în consiliu încă n-am stabilit să disponibilizăm personal, am trimis în concediu fără salariu, pe perioade determinate, pe cei pentru care nu mai avem de lucru. În continuare, căutăm prin toate mijloacele să găsim de lucru.”

MODA, Ing. Monica Jurea - director general:

„Sîntem acoperiți cu contracte pînă la sfîrșitul anului. Deci, nu se pune, deocamdată, problema șomajului la noi.”

ARIS, Ovidiu Pop - șeful serviciului personal:

„Noi am încheiat acțiunea de reducere a personalului dictată de supradimensionarea celui auxiliar. În acest an am redus circa 60% de oameni care au fost declarați disponibilibili. Unii au cerut transfer - circa 180. Deocamdată nu se mai pune problema reducerii personalului de nici un fel.”

lut și recrutarea celor 150 specialiști care vor constitui personalul acestei instituții. La precizările cerute de ziarul „Adevărul” privind funcționarea efectivă a acestor Fonduri ale Proprietății Private, dl. Adrian Nițu a spus că Guvernul a primit atribuția de a organiza fondurile, pînă la aprobarea, de către Parlament, a statutului - cadru al acestora. Deocamdată, datorită problemelor politice ale Parlamentului, discutarea în comisiile a statutului întîrzie, dar există speranța că în următoarele șase luni, pînă la încheierea distribuției certificatelor de proprietate, aceste fonduri să funcționeze.

● Zona liberă de taxe vamale Cîrticești va necesita investiții ce se vor derula pe parcursul a 5-8 ani. La întreprinderea „Adevărului” de ce s-a tergiversat atît de mult constituirea acestei zone, dl. deputat Aristide Dragomir, care a susținut înființarea ei, a spus că, inițial, Legea zonelor libere nu a fost dorită în Parlament, datorită unor confuzii de interpretare. Ulterior, Guvernul a făcut o propunere legislativă care amecază să fie adoptată. ● Dl. Dragomir a mai informat că a făcut demersuri la Ministerul Invățămîntului pentru înființarea, la Arad, pe linia Universității „Aurel Vlaicu”, a unui Colegiu de gospodărire a apelor. Dacă problemele administrative vor fi rezolvate în timp optim, colegiul ar putea funcționa încă din toamna acestui an. ● Față de unele cereri de spații și terenuri, formulate de directorii societăților comerciale, dl. prefect a avut un singur răspuns, inflexibil: „Vă ajutam, în condițiile în care vă argumentați cererile și, mai ales, aveți grijă ca ele să fie în conformitate cu legea.”

CRISTINA DULASCHI

TELEX

● Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur a semnat un decret în care se arată că în conformitate cu voința democratică a poporului din Slovenia Republica Moldova recunoaște Republica Slovenia drept stat independent și suveran.

● Timp de opt ore, în ca-

pitala Afganistanului au avut loc lupte violente între forțele fidele guvernului afgan și fracțiunile mujahedine rivale.

● Confruntările și bombardamentele au continuat la Sarajevo și în alte regiuni din Bosnia și Herțegovina, în ciuda apelului prezidat minștorilor srb de lansat noi iugoslavii, la trei zile de la adoptarea, la ONU, a unui embargo comercial, aerian și petrolier împotriva Belgradului.

Alături de frați

Crudă soartă a fost hărăzită acestui neam! Frământată istorie am avut și se pare că vom mai avea parte de multe și profunde asemenea frământări.

Parte integrantă a Moldovei, Basarabia și Nordul Bucovinei au avut de suferit multe vitregii ale trecuturilor vremi. Smulși mereu din trupul Moldovei, Basarabia a revenit în 1918, prin voința liber exprimată a fiilor acestor plajuri, la Patria Mamă. Revenirea n-a durat mult. N-a durat pentru că „cei mari”, „cei puternici” aveau alte interese aici.

Faptul de neagră amintire Molotov-Ribbentrop a facilitat o nouă rupere a acestor ținuturi de la TRUPUL TARII și integrarea lor în marele Imperiu Roșu. Deși, pentru puțin timp, între 1941-1943, ele au revenit la Patria Mamă. Conferința de Pace le-a cedat definitiv - se părea - vesnicilor acaparatori!

Au renăscut speranțele cînd Imperiul Roșu s-a dezint-

graț iar Moldova - țara lui Ștefan cel Mare - a devenit independentă și primită ca membră a Organizației Națiunilor Unite - drapelul ei fluturînd alături de altele celorlalte 156 de țări. Imperiul Roșu însă n-a lăsat și nu lăsa, asemenea hienelor, prada să. A recurs la „mari manevre” pentru ca teritoriul smuls României să nu mai fie unitar. O parte a fost dată unei regiuni, o alta uneia cu care nu aveam nimic comun. Ba mai mult, majoritatea populației românești a fost strămutată aiurea pentru a putea fi minorități aici.

Rezultatul scontat atunci da roade azi! Cei implantați aici își creează „republici”, pretind ceea ce n-a fost și nu este al lor. Curge din nou singele! Dal Curge din nou singele nevinovat al români-

prof. SEPTIMIUS PACURARIU

(Cont. în pag. a VIII-a)

Cinstire eroilor

De sîrbătoarea „INA ÎTA RII DOMNULUI” românii ortodocși cinstesc și „ZIUA BROILOR”, manifestare devenită tradițională.

Ceremonia de sîrbătorire se desfășoară astăzi, 4 iunie, la ora 12,30 la Monumentul eroilor din Piața AVRAM IANCU și se continuă la Troița eroilor din Piața Revoluției.

Se depun coroane de floare și oficiază slujbă de pomenire a eroilor neamului și se prezintă onor miștar.

Sînt invitați să participe reprezentanții administrației de stat, organizațiile politice și apolitice, a instituțiilor și unităților economice, toți cei care gîndesc și simt româneste.

Organizația FĂTRĂ ROMÂNEASCĂ Filiala județului Arad

Viata asa cum este

Jumătate dintre salariați — amenințați de somaj

În urmă cu 20-30 de ani, fabrica „Refacerea” din Arad era cunoscută în toată țara prin calitatea superioară a produselor sale, în special a conservelor de carne (vită sau porc) în suc propriu, a pateurilor de ficat și a celor de legume și fructe. Nu era alimentară sau aproape în Arad fără conserve cu ghiveci de legume, un produs ieftin (trei lei borcanul de vreo 400 grame, dacă nu mă înșel) și gustos. Ieftine erau și conservele de carne de porc (11 lei și 40 bani) în greutate de 300 gr, iar în privința calității gustative nu avem alt produs similar pe piața românească. (Cele importate din China, Ungaria, Iugoslavia sau Cehoslovacia nu se puteau compara cu ale noastre). Vestite erau și alte produse ale fabricii cum ar fi: pasta de tomate, conservele de castraveți, de mazare, de ardei gras, de roșii în bulion etc.

Produsele „Refacerii” au rezistat calitativ până în primii ani ai deceniului trecut fiind, la indicațiile conducerii politice, rețetele de fabricație nu s-au mai respectat în totalitate; într-o zi s-a renunțat la o componentă — în primul rând, la cele provenite din import — în alta, la încă una, cu consecințe dezastruoase pentru calitatea produselor. Să ne aducem a-minte, de pildă, de conservele de fasole cu costiță, delicioase pe vremuri, care au fost înlocuite cu timpul de conserve de fasole cu cîrnați plini de zgirciuri și pielite, cu un gust îndolelnic. El a desprins conservele de carne în suc propriu și pateurile de ficat, în ultimii ani de dictatură, acestea au dispărut cu totul de pe piața internă. Produse de bază au rămas pasta de roșii, conservele de legume și ceva acrituri.

Devenită, după revoluție, SC „Arconserv” SA, firma dispune, pe lângă fabrica propriu-zisă, de o suprafață arabilă de 1.500 hectare, amplasată în cîmpia arădeană, în zona Zădăreni-Felnac, în proporție de 90 la sută, terenul este irigat, deci cu un ridicat potențial productiv la gumele. În fermele de producție lucrează 150 de salariați, plus sezonierii în perioada primăvară-toamnă. Fabrica este de dimensiuni reduse față de alte unități industriale arădene, inclusiv între cele de profil alimentar (vezi, de pildă, „Indagrara” — fostă „7 Noiembrie”) și a cele 436 de salariați. Nu este dintre cele mai moderne, dar nici o vechitură. Sunt convins că un întreprinzător inteligent ar pune repede în valoare o asemenea bază materială dublată de un potențial profesional ridicat, constituit din muncitorii prietosi, mulți cu vechime de peste 30 de ani în industria alimentară. De fapt, unele semne de sănătate economică a societății s-au arătat la finalizarea bilanțului pe 1991, evidențindu-se un beneficiu de 21 milioane lei. Evoluția ulterioară a societății comerciale nu a fost însă cea prognozată, fiindcă în 15 martie a.e. jumătate dintre salariați au rămas fără lucru, fiind trimiși acasă în concediu neplătit. Cum s-a ajuns aici? Simplită, produsele fabricii nu se caută pe piață. Conservele de pastă de tomate, fasole verde, fasole cu carne, fasole cu costiță, fasole cu cîrnați (156.000 borcane), gogoșar verde (40 tone), în valoare totală de 180 milioane lei se află în momentul de față în

stoc. Lipsa de interes din partea comerțului are, desigur, mai multe cauze, între care pauperizarea populației se situează pe un loc de frunte. Nu-i mai puțin adevărat că și ambalajele pentru conserve arată ca vai de lume, în comparație cu unele produse similare ajunse pe la noi odată cu ajutoarele primite din străinătate. Nici calitatea conservelor, cu deosebire a celor de fasole, nu mai este cea pe care o știam. Gustul cîrnaților (Harghita sau Tibles) de calitate îndolelnică nu te îndeamnă să cumperi asemenea produs conservat. Rămăsă, astfel, cu marfa nevîndută, „Refacerea” a ajuns — pe fondul creșterii galopante a dobânzilor la creditele

— Sînt sigur că „Refacerea” s-ar putea pune pe picioare dacă ar fi condusă mai bine, dacă s-ar asigura materia primă necesară pentru conserve de carne în suc propriu, cele care au făcut cîndva faima firmei. S-ar putea realiza și produse noi pentru testarea pieței. Avem angajați doi tehnologi dar nu știm cu ce se ocupă din moment ce tehnologiile au rămas tot cele de pe vremuri. Propun să-i plătim numai dacă își fac datoria realizînd rețete pentru noi produse specifice fabricii.

Părerii asemănătoare au împărtășit și ceilalți reprezentanți ai sindicaliștilor. „În urmă cu ani, abia așteptam să ajung la fabrică, dimineața,

bancare — într-o situație economică foarte grea. La un împrumut de 500 de milioane de lei, numai dobânzile lunare se ridică la 28-30 milioane — sumă imposibil de suportat în condițiile economice grele ale fabricii.

Perspectiva mai apropiată sau mai îndepărtată a pierderii locurilor de muncă pentru jumătate dintre salariați a creat tensionarea puternică a raporturilor între administrație și sindicate. De mai multe zile, se duc tratative dificile — marcate de nervozitate, cu răbufniri de-o parte și de alta — între conducerea societății și reprezentanții sindicatului. La asemenea „runda de convorbiri” am nimerit și eu, săptămîna trecută, cînd am ajuns la sediul societății. Se aflau față în față directorul tehnic — Traian Soima, contabilul-șef Stelian Mihai, pe de o parte, iar dintre reprezentanții muncitorilor era de față liderul sindicatului din fabrică — Vasile Cozîltea — și încă trei membri în comitetul sindicatului: Mihai Barbăroșie, Mircea Lupșea și Vasile Dobrel. Atmosfera era destul de încinsă, dacă am în vedere tonul fîrît al liderului sindical.

— Cum să fiți calm, spune el, cînd ești conștient că în jur de 200 de salariați e posibil să-și piardă locurile de muncă?

— Somajul e un fenomen de actualitate în industria românească. Dumneavoastră credeți că puteți rezista economic fără să reduceți locurile de muncă slab productive? — îl întreb.

să gust din ghiveciul de legume proaspăt preparat, a mărturisit unul dintre ei. Era atât de bun încît nici acum nu reușea soția să prepare ceva asemănător. Acuma afirm că nu mai știm face ghiveciuri și salate de legume de calitate, care să fie căutate de beneficiari. La crez aici de peste 30 de ani, știu ce se poate și ce nu. Iar conserve bune putem face din nou.”

Conducerea societății comerciale, reprezentată prin domnul director tehnic și contabil-șef, este de acord, în principiu, că trebuie reluată producția de conserve, atât de legume cât și de fructe. Deși 1992 se dovedește un an agricol mai slab, producția de căpșune în fermele proprii este bună, iar cea de mazare e multumitoare. Față de 1989, producția de conserve potențial posibilă în acest an va fi totuși, cu 30-35 la sută mai mică.

— Noi înțelegem perfect dorința oamenilor de a relansa producția de conserve de bună calitate, dar toată afacerea depinde de urmașii de plată, a spus dl. contabil-șef. Dacă marfa se cere și se plătește în mod corespunzător, eu este cuvînt dacă producția este rentabilă, atunci oamenii vor avea de lucru și vor fi plătiți. Se înțelege de la sine că producția nerentabilă duce la faliment, deci nu poate fi promovată în economia de piață.

La S.C. „Arconserv” S.A.

Băuturile răcoritoare — mai rentabile decît conservele

În criză de interes pentru conserve, conducerea societății comerciale a căutat o cale de salvare economică a firmei în producția de răcoritoare. În prezent se îmbutează la sticle de un litru „Brîncor” și „Lămița”, iar pe viitor „Kiwi”. Afacerea s-a dovedit rentabilă, determinînd orientarea fabricii spre mărirea producției de băuturi răcoritoare și mai ales spre îmbunătățirea calității. Din informațiile mai vechi publicate în presă, arădenii au luat cunoștință despre încheierea unui contract cu celebra firmă americană „Pepsi Cola” pentru producerea și în Arad a acestei băuturi ră-

prelem că băuturile răcoritoare ne vor aduce un profit anual de 780 milioane lei. Este, deci, un produs rentabil.

— Dar în privința calității, ce garanție poate avea consumatorul că nu va fi păcălit, că nu va găsi în sticlă ceva apă colorată în loc de pepsi, așa cum știm că se mai întîmplă cîteodată pe la noi?

— Viitorii noștri clienți pot fi siguri că vor primi de la noi numai băuturi răcoritoare de calitate superioară, cu mic deosebire de cele realizate de firma „Pepsi Cola” în alte țări din Europa și din lume. Garanția ne este dată, în primul rînd, de performanțele tehnologice ale utilajelor și instalațiilor provenite din SUA. În al doilea rînd, controlul firmei americane este atât de sever încît riscurile contrafăcării produsului sînt enorme. Pentru această zonă a Europei, firma „Pepsi Cola” are un birou la Viena, care ține sub un riguros control calitativ produsele îmbuteliate sub licență. Ea oricî încalcă a normelor de calitate ori a celor de igienă, se merge pînă la oprirea (temporară sau definitivă) a producției.

— Cu toate acestea am dat peste pepsi de slabă calitate.

— Să avem în vedere că datorită nerespectării rețetei de fabricație, fabrica din Constanța a pierdut licența pentru producerea acestei răcoritoare.

Deși pare o afacere tentantă, aducătoare de venituri frumoase, liderul sindicatului nu pare convins, totuși, de justetea încheierii contractului. Motive ar fi mai multe, în viziunea d-lui Cozîltea, dar precumpănitoare e teama că producția de băuturi răcoritoare o va înlocui pe cea de conserve.

— Cu alte cuvînt, fabrica își va schimba oel puțin parțial, profilul.

— Da, și asta se va face cu consecințe dramatice pentru personal, fiindcă în timp ce la producerea conservelor ar avea locuri de muncă toți salariații (în medie 430-450) în secția de pepsi cola vor avea de lucru doar 45 de oameni. Cu ceilalți ce se va întîmpla? Iată răspunsul d-lui director tehnic:

— Producția de conserve poate coexista în bune condiții cu cea de băuturi răcoritoare. Liderul sindical face un raționament fals cînd afirmă că secția de pepsi va duce la scăderea numărului locurilor de muncă, pentru că, în realitate, acestea sînt nou create, pe lângă cele existente la liniile de producere a conservelor. Acest adevăr trebuie să-l înțeleagă oamenii.

Pe cînd, deci, conserve de calitate, ieftine, competitive și Pepsi Cola la „Refacerea”? Să sperăm că nu va trebui să le așteptăm prea mult, fiindcă, în ciuda greutăților de moment, sînt convins că o fabrică precum „Refacerea” are viitorul asigurat. Probabil că unii salariați își vor pierde slujba — lucru dureros în sine — dar, se vede, absolut necesar pentru redresarea activității, pentru punerea fabricii pe temelia solidă a legii cererii și o. fertei — legea de bază a economiei de piață.

Pagină realizată de STEFAN TABUJA Foto: M. CÂNCIU

...viata așa cum credem că va fi

